No 1989 | 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensten f 6,00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 8 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 November.

De liberalistische bladen in Sardinië, en zij, welken deze bladen ten tolk verstrekken, zijn de gezworen vijanden van het Katholicismus; een geen wonder. In het Katholicismus toch haten de revolutionnairen, van welke kleur zij ook zijn, en waar zij zich ook bevinden, hun voornaamsten en onverwinlijken tegenstander.

Die weet van welke gehalte die revolutionnairen zijn, verwondert er zich evenmin over, dat zij, ter bereiking van hunne verderfelijke bedoelingen, zich niet schamen tot elk middel, hoe verachtelijk ook, zelfs tot handtastelijke logen en lastertaal, hun toevlugt te nemen. Zoo heeft men dan ook zonder bevreemding vernomen, dat de laatste volksoploop te Turijn aan de katholieke partij, in verbond getreden met de Mazzinisten, zou moeten toegeschreven worden. De revolutionnairen konden, met dezen laster te verspreiden, een blaam werpen op wat Turijn meest achtenswaardigs bezit en het beste gedeelte van zijne bevolking daardoor in verdenking brengen: hunne organen, de *Parlamento*, de *Opinione*, de *Siècle*, de *National Zeitung*, de *Indépendance Belge*, bleven derhalve niet in gebreke, dag aan dag aan 't goede publiek diets te maken, dat het de priesters te Turijn zijn geweest, die het volk in beweging gebragt hebben. Een bewijs, maar één enkel, dat hun beweeren, ook maar eenigen grond had? Het kon niet geleverd worden en het werd ook niet geleverd. De revolutionnairen bepaalden zich tot het verkondigen van lasterlijke fabeltjes, waaraan zelfs alle schijn van bewijs ontbrak!

Van het oogenblik dat de *Indépendance belge* tot voertuig strekte ter verspreiding van het logenachtig vertelseltje, van dat oogenblik kon men er zeker van zijn, dat het meerendeel van onze binnenlandsche bladen — die over 't algemeen met zoo weinig kritiek geschreven worden en die maar, zonder nadenken, aan ons publiek opdisschen de opgewarmde schotels, welke de *Indépendance* gelieft voor te dienen — het zoogenaamde Belgische blad napraten en op hunne beurt ijverig tegen »de klerikale partij" van Turijn te velde zouden trekken. Men kan het hun naauwelijks vergeven, al strekke ook hunne beperkte kennis van den staat der dingen buiten Nederland hun eenigermate tot verontschuldiging. Opdat zij echter leeren inzien, hoe verkeerd zij doen met maar altijd zoo domweg de *Indépendance* na te praten en met over dingen te spreken, daar zij geen verstand van hebben, geven wij ons de moeite de volgende plaats uit de *Maga* onder hunne aandacht te brengen.

Weten de Heeren wat de *Maga* is? Vermoedelijk niet. De *Maga* dan is een der organen van de Mazzinisten, dat te Turijn het licht ziet. Het behoeft, meenen wij, niet gezegd te worden, dat den Katholieken door deze laatsten een alles behalve goed hart wordt toegedragen. Konden zij de Katholieken komprommitteeren als revolutionnairen, als stokebranden van den volksoploop in quæstie — zij zouden het niet nalaten en ongetwijfeld chorus maken met de liberalisten. Hoe echter spreekt hun orgaan, de *Maga*? Men leze, en oordeele vervolgens over het schandelijk gedrag van hen, die zich niet ontzien, door alle middelen der publiciteit, de schandelijkste beschuldigingen tegen geheel onschuldigen uit te brengen.

Aldus het genoemde blad:

»De goochelaars van de *Gazetta del Populo*, sprekende over hetgeen te Turijn gebeurd is, baauwen slechts de widderige deklamatiën van den *Parlamento* na en de huichelachtige klagten, welke de *Opinione*, in naam der emigratie te berde brengt; zij onderstaan het te schrijven, »dat de demonstratie tot *voorwendsel* gehad heeft »de duurte van het brood" en zij voegen er bij; »slechts door de vijanden onzer instellingen kunnen die lieden verleid zijn, wijl de opruijing tot opstand in de biechtstoelen geschied is door hen, die terugkeeren uit de zamenkomst der bisschoppen." Vervolgens veroorlooft het zoogenaamde *Volksblad* zich om te zeggen, sedert het zulks gedaan heeft ten opzigte der demonstratiën te Genua, dat de drijvers van het misnoegen des volks de priesters en de bisschoppen zijn.

»Ellendige potsenmakers! wij zijn zoo goed en zelfs nog meer dan gij, vijanden der priesters; maar wij zijn het niet in die mate, om ons belagchelijk te maken. Wat den arme zijn kreeten doet slaken, is de *honger*, en de honger is noch rood noch zwart; hij behoeft niet opgezet te worden door priesters of jakobijnen; uit het diepst der ingewanden komt hij op; verstaat gij dat, ministerieele grappenmakers, die u de apostelen des volks durft noemen?"

De *Grondwet* geeft in haar laatste Nommer een ingezonden stuk, getiteld: *De gedenkdag der Hervorming*. In dat stuk tracht men te betogen, dat de Christelijke Kerk op dit oogenblik nog te vergeefs gezocht wordt: de protestantsche gezindten hebben op dien naam geene aanspraak; *de katholieke Kerk evenmin*. De Christelijke Kerk zal eerst dáár zijn, wanneer »de Kerk der Toekomst" zich op aarde zal verwezentlijkt hebben. — Deze stelling wordt gestaafd door de allerzonderlingste redeneeringen, die geen hoogen dunk geven noch van de dialektiek, noch van den christelijken zin van den auteur van het opstel in de *Grondwet* en waartegen het niet de moeite waard is in een uitvoerig betoog op te komen. Wij wijzen op dat stuk alleen daarom, omdat wij niet gewoon zijn zulke onverstandige en onredelijke aanvallen in de *Grondwet* aan te treffen.

De *Courrier de la Meuse*, in zijn Nommer van 28 Oktober, berigtte dat de heer burgemeester van Maastricht het stoute plan beraamde, om voortaan de zoo wel katholieke als protestantsche weeshuizen der stad aan de gemeentelijke administratie te onderwerpen.

Naar aanleiding van eene korrespondentie in de *Grondwet*, betreffende een konflikt tusschen het stedelijk bestuur en de regenten van het *Nieuwenhof*, verschijnt het *Journal du Limbourg* op het tooneel ter verklaring dier belangrijke quæstie, van welke verklaring hier een beknopt verslag volgt:

»De heer Nypels (de vader) wilde in zijne hoedanigheid van Sekretaris-Ontvanger van het weeshuis zijn ontslag nemen. Ten gevolge der vraag, door genoemden heer tot Burgemeester en schepenen gerigt, aan wien hij van zijne demissie moest kennis geven, hebben na eene briefwisseling tusschen het kollegie en de regenten, de eersten den heer Prokureur Clement in zijne plaats aangesteld, trouwens niet zonder verzet van wege het kollegie.

»Intusschen wordt van de *eene zijde* beweerd dat het *Nieuwenhof* van het gemeentebestuur afhankelijk is. Van *eene andere zijde* beweert men integendeel, dat dit gesticht geheel onafhankelijk is, krachtens art. 20 van het besluit van den Souvereinen Vorst dd. 31 December 1814.

»Zoodanig is nu de gesteldheid der quæstie, waarover door den gemeenteraad zal moeten beslist worden."

Wij hopen, zegt de *Courrier de la Meuse* in zijn Nommer van 6 Nov., dat de leden van het gemeentebestuur, ten aanzien van zulk eene belangrijke en teedere zaak als de onafhankelijkheid onzer zoowel katholieke als protestantsche instellingen van weldadigheid, rijpelijk de gevolgen hunner beslissing mogen overwegen. Het is niet te ontkennen dat sedert eenigen tijd zekere lieden zich eene soort van autoriteit aanmatigen, door te trachten in lokale administratiën hun verderflijken invloed uitteoefenen. Dank zij echter de onafhankelijkheid der administrateuren van het *Nieuwenhof*, waaronder de heer Schepen Rutten, zij zijn tot hiertoe belet geworden hun doel te dezer zake te bereiken.

Zal de eerste questie welke de raad te beantwoorden heeft, niet die zijn of ze van zijne kompetentie is? Wij meenen neen; immers de gemeenteraad zou in deze zaak regter en partij zijn.

Vervolgens geeft de *Courier de la Meuse* eene korrespondentie der *Grondwet* betreffende deze gewigtige aangelegenheid, welke wij met belangstelling zullen volgen, in zijn geheel, terwijl het *Journal du Limbourg* slechts een analyze heeft gegeven.

Men schrijft ons van het eiland Overflakkee:

»Wij hebben in een vorig Nommer van den *Tijd* kunnen zien, welke geest van onverdraagzaamheid de Protestanten op het eiland Overflakkee bezielt, en welke verregaande miskenning de Katholieken aldaar te verduren hebben. Bij deze wil ik het bewijs leveren en met *facta* staven, hoe ten *onregte* de protestantsche pers den Katholieken en vooral die uit N.-Braband en Limburg (*alias* uit de *Lastprovinciën*) onverdraagzaamheid ten laste legt.

»Men wete, dat onderscheiden Katholieken en daaronder vele Noordbrabanders, op dit eiland groote en uitgestrekte goederen en landerijen bezitten; dat onder deze menig ambachts-heer gevonden wordt.

»Deze nu, zoude men denken, laten hunne goederen besturen, hunne landerijen pachten, uitsluitend door Katholieken; immers dit moest het geval zijn, indien zij zoo onverdraagzaam waren, als de protestantsche pers den volke dagelijks verkondigt en tracht diets te maken.

»Nogthans niets van dit alles, maar zelfs het tegenovergestelde heeft plaats. Wil men bewijs? De heerlijkheid Middelharnas, — ambachts-heer een Katholiek uit Noordbraband, de heer v. d. D., — wordt, te gelijk met de overige bezittingen hier te lande van gezegden ambachts-heer, als rentmeester bestuurd, door den heer v. d. B. te Middelharnas, *protestant*.

»Als rentmeester der uitgestrekte heerlijkheid Grijsvoord en Klinkerland (Oude en Nieuwe Tonge) — ambachts heer C., Katholiek en N.-Brabander, — fungeert de heer Anemaet, *protestant*.

»Over de heerlijkheid Stad aan 't Haringvliet, en de uitgestrekte bezittingen behoorende den Baron v. B., is als rentmeester gesteld de heer Kolff, te Stad aan 't Haringvliet, *Protestant*. Terwijl de landerijen uitsluitend bij *Protestanten* in pacht zijn, en er zelfs niet een ambachtsman of arbeider het brood verdient, of werkzaam is.

»De goederen gelegen in de heerlijkheid van Melissant, behoorende den heer D., zijn uitsluitend bij *Protestanten* in pacht.

»De bezittingen van den Baron H. zijn voor een groot gedeelte, zoo niet voor het grootste, in pacht bij *Protestanten*.

»De goederen behoorende den heer S. worden beheerd door en zijn in pacht bij *Protestanten*.

»Het beheer der bezittingen van de Gravinne de M. is opgedragen aan een *Protestant*; enz enz.

»Men zoude deze lijst gemakkelijk kunnen verdubbelen, doch het gezegde zij voor dit maal genoeg. Hij, die niet door hartstagt verblind is, zal gereedelijk moeten erkennen, dat, wil men hatelijke onverdraagzaamheid en een grievend miskennen vinden, men het voorzeker niet bij de Katholieken behoeft te zoeken, zelfs niet bij de door zekere partij zoo hatelijk afgeschilderde katholieke bewoners der *Lastprovinciën*. Gave de Hemel dat men van eene andere zijde even verdraagzaam ware."

In ons Nommer van eergisteren deelden wij mede, dat Mgr. de Bisschop van Brugge, een mandement heeft uitgevaardigd, om de Katholieken van zijn diocees te waarschuwen tegen de praktijken der protestantsche marskramers, die het land afloopen met gereformeerde bijbels en allerlei soort van zoogenaamde evangelische traktaatjes. Wijl ook hier te lande de protestantsche sekten van allerlei kleur er op uit zijn de minder beschaafde, maar regtgeloovige katholieke volksklasse met hare bijbelvertalingen en zouteloos gemoedelijke geschriftjes te bederven, achten wij het niet ongepast, uit het bisschoppelijk mandement, eenige plaatsen aan onze lezers te doen kennen.

Na de aandacht gevestigd te hebben op de vervalschte en deerlijk verminkte bijbels in de Engelsche taal, en op de traktaatjes, waarin de katholieke godsdienst wordt beschimpt en welke thans door rondzwervende marskramers te Brugge worden uitgevent, drukt zich de Prelaat in dezer voege uit:

»Hoewel vele van die geschriftjes in een stijl zijn geschreven, die op het eerste gezigt overdekt schijnt met een waas van vroomheid en iets verleidelijks heeft,

zoo is het echter waar dat er in hunne honigzoete taal een doodelijk vergift verborgen ligt.

»De opstellers dier geschriftjes beoogen een tweeledig doel: ten eerste, zij willen u afvallig maken van de Katholieke Kerk, aan welke gij het geestelijk leven uwer zielen verschuldigd zijt en waarmede gij tot heden toe verrijkt zijt; en ten anderen, zij willen u doen neerstorten in den afgrond van het Protestantismus, in wiens diepte gij eeuwig geloof en al uwe regten op het Koninkrijk der Hemelen zoudt verliezen.

»De agenten der ketterij weggen heden ten dage nog niets anders dan hetgeen de ketters van alle tijden gezegd hebben, te weten: dat de Katholieke Kerk hunne boeken verbrandt, omdat zij de geloovigen, de waarheden die zij bevatten wil onthouden. Neen, daarom verbrandt de Kerk ze, omdat zij weet wat dwalingen zij behelzen, en wijl zij de onkundigen en eenvoudigen niet bloot wil stellen aan moeijelijkheden, welke meer bescheiden en bekwamer menschen spoediger kunnen oplossen, maar welke het volk gemeenlijk niet kan te boven komen.

»Om zelve in staat te zijn de waarde dier geschriften, welke men u in handen speelt, en de leer die men er u in voorstelt, beter te kunnen schatten, hebt gij slechts een oog te slaan op die landen, waar het protestantismus overheerschend is en zich vrij kan bewegen. Ziet wat er omgaat in Engeland, in Amerika, in Duitschland, en in Holland, die moederlanden van het protestantismus, die bolwerken der nieuwe ketterij. Voor de eenheid des geloofs, die er heerschte, toen de Katholieke Kerk er nog niet verbannen was, is de verwarring van Babel in de plaats gekomen. Alle geopenbaarde waarheden worden er misvormd of ontkend, en alle symbolen des geloofs zijn er in het stof geworpen en worden met voeten getreden. Alle sekten geven voor dat zij ieder voor zich den waren zin des Bijbels verstaan, en zich getrouw houden aan het zuivere Woord van God; doch zonder einde twisten zij met elkander over dien zin, zonder dat het ooit tot een vergelijk komt. En zoo groot is de verdeeldheid onder hen, dat er thans bijna even zoo veel kerken zijn als hoofden. De tweedragt is zoo diep ingeworteld, de twisten zijn zoo hevig, dat een gedeelte der Protestanten geheel ongeloovig is geworden, en dat een ander deel, hetwelk zeker niet het minst verlicht is, in grootere getale terugkeert tot de Katholieke Kerk.

»Ziedaar de uitkomst en de vrucht der herstellingen welke men u tracht op te dringen in de rondgevente geschriftjes. Zonder ooit die verwarring en deze worsteling gekend te hebben, bezit gij van uwe kindschheid af, de waarheden welke zoo vele verlichte Protestanten na door den doolhof des twijfels te zijn gegaan, met het zaligst bewustzijn omhelzen.

»Sedert achttien eeuwen staat de Katholieke Kerk daar, te midden der over elkander stortende puinhoopen van steden en rijken, als een schitterend licht blinkt zij de wereld in de oogen. Zij is wonderlijk door den glans en de zuiverheid harer leer, door de menigte harer instellingen en den heldenmoed harer kinderen. Zij is het die den hemel heeft bevolkt met martelaren, belijders en maagden; zij heeft onze vaderen verlost uit de duisternis der afgoden, van de wandaden van het heidendom, zij heeft ons met de schatten des geloofs ook de weldaden der beschaving gebragt. Alle groote mannen die de wereld sedert eeuwen geteld heeft, hebben haar hulde bewezen en zich voor hare wetten neergebogen. Nog op dit oogenblik strekt zij haar scepter uit over de uiterste deelen der aarde, en in weerwil der vervolgingen die men tegen haar aanrigt, in weerwil van de bitterheid waarmede men haar drenkt, in weerwil der aanvallen die men tegen haar beraamt, zij houdt niet op hare weldaden te verspreiden en oppermagtig te heerschen over de geesten en de harten.

»Op nieuw verbieden wij aan alle de geloovigen van ons bisdom, om te bewaren of aan anderen ter lezing te geven, de boeken, die over godsdienstige onderwerpen loopen en door de een of andere secte der Protestanten zijn in het licht gegeven. Wij leggen het den ouders tegen over hunne kinderen, den heeren tegen over hunne onderhoorigen, als een strengen pligt op, al die boeken en al die geschriftjes over te geven, aan de pastoors en vikarissen van hun parochie, ten einde ze terstond te verbranden. Zoo iemand het mogt willen doordrijven om die boeken te houden, of om te lezen of om te verspreiden, zal hij zich zwaar bezondigen voor God en zich zelfs onwaardig kunnen maken, om te naderen tot de heilige Sacramenten.”

De uitgevers van den *Gelderlander*, *Nieuwe Nymeegsche Courant* berigten, »dat de redaktie van den *Gelderlander* in geheel andere handen is overgegaan, dan waaraan zij sinds eenigen tijd was toevertrouwd,” en dat »zij zich vleijen, dat de nieuwe Redaktie aan hare lezers zal welgevallig zijn.”

Men verneemt met genoegen, dat van wege de te Haarlem gevestigde Hollandsche maatschappij van wetenschappen de aanzienlijke som van *f* 2000 ter beschikking is gesteld van de kommissie, ter oprigting van een standbeeld van Lourens Janszoon Coster, als eene bijdrage tot het vervaardigen van het voetstuk, waarop dat beeld behoorlijk zal kunnen worden geplaatst.

Volgens eene van Zr. Ms. konsul-generaal te Bergen, in Noorwegen, ontvangene mededeeling, neemt de uitvoer van Noorwegen naar Nederland toe, doch bestaat er reden om te vermoeden, dat de invoer uit Nederland in Noorwegen zal verminderen, aangezien er reeds voor eenigen tijd eene geregelde stoomvaart op Hamburg is tot stand gebragt, waarmede vele goederen uit Hamburg en Altona voor Noorwegen worden aangebragt. De handel in traan en visch is dit jaar even als in vorige jaren geweest; de prijzen van de bruine traan zijn op de hoogte van die van 1852 gebleven, maar de rondvisch wordt tegen lagere prijzen verkocht. De houthandel is dit jaar, ten gevolge der hoogere prijzen in bijna alle landen van Europa, zeer voordeelig voor Noorwegen, ook de vrachtvaart geeft goede rekening. De graanoogst is dit jaar vrij goed uitgevallen; van aardappelen verwacht men ook overvloed en de hoedanigheid is goed; de aardappelenziekte vertoont zich hier en daar slechts in een geringen graad. Rogge en tarwe, waarvan de opbrengst in Noorwegen onbeduidend is, is hoog in prijs, doch hiervan zijn de nadeelige gevolgen minder te duchten, aangezien de landbouwer overvloed heeft van gerst en haver, welke als levensmiddel verbruikt worden.

De inkomende regten der tarwe bedragen per last *f* 35, rogge *f* 12, en *f* 8.

— Als een vervolg op de voorkomende bijzonderheden, omtrent de bewegingen der troepen in de onrustige distrikten van Benkoelen, deelt de *Javasche Courant* in haar nommer van den 24sten Augustus jl. het volgende mede:

»Den 14den Julij vertrok de adsistent-resident met de troepen naar de Liema Boeah Badah en Oeloe Ngalam, en kwam den volgenden dag te Ayer Priohan aan; — den 16den werd de reis over Batoe Radja naar Madjaparing voortgezet. — Daar waren al de hoofden der Liema Boeah Badah vergaderd. Zij verklaarden dat, hoewel eenigen hunner den hoofd-oproerling radhen Penatap Alam, in hunne doessons ontvangen hadden, zulks alleen was geschied uit vrees van bij eene weigering overvallen, vermoord, of naar de Moessie vervoerd te worden; — dat zij echter, overtuigd van de onmiddellijke bescherming van het gouvernement, plegtig beloofden hem en zijne aanhangers niet meer te zullen ontvangen, maar bepaaldelijk te verdrijven, wanneer hij zich andermaal mogt vertoonen.

Den volgenden dag trok men naar Lonjoek, alwaar de adsistent-resident door de hoofden en de bevolking, zoomede door een 300tal maagden uit de naburige doessons, benevens den depattie, Kamala van de doesson Toemboehan verwelkomd werd, terwijl hem een karbouw en rijst ten dienste der militairen en koelies werden aangeboden. Zekere depattie Matjan en radja Bintang, beiden verdacht en niet vreemd aan de onrust geweest te zijn, kwamen den adsistent-resident om vergiffenis smeeken; deze werd hun verleend, nadat zij beloofd hadden zich voortaan als rustige ingezetenen te zullen gedragen en met het bestuur tot verdrijving van kwalijkgezinde personen ten allen tijde te zullen medewerken.

Den 18 over Talang Tingie naar Loeboe-Boir vertrokken, alwaar de ontvangst mede niets te wenschen overliet, werd de reis den 19 over Loeboe Lagan, Lonjoek en doesson Pandan voortgezet tot Toemboehan; — daar kon de ontvangst mede feestelijk genoemd worden. De depattie Kamala was er tegenwoordig. Op de vraag, waarom hij op den 25 Junij zich niet in zijne doesson had bevonden, om den adsistent resident te ontvangen en de belangen van zijne doesson te bespreken, erkende hij die te hebben verlaten uit vrees van, even als de depattie van Arang Sapat en anderen, te worden opgevat en naar Benkoelen vervoerd; doch hij vroeg vergiffenis, zoo hij verkeerd gehandeld had. Na hem onder het oog te hebben gebragt, dat het niet regtvaardig zou geweest zijn hem, die zich aan geen verzet tegen het wettig gezag of aan medepligtigheid met de onruststokers had schuldig gemaakt, met de schuldigen gelijk te stellen, werd hij ernstig vermaand op het bestuur te vertrouwen, en hem daarna vergiffenis geschonken, die met blijkbare erkentelijkheid werd aangenomen. Dienzelfden dag kwamen de oudsten der doessons Arang Sapat en Napal Djongoer, benevens de vrouwen en kinderen van de gevangen genomen depattie van Arang Sapat, uit naam der geheele bevolking vergiffenis vragen, met betuiging hunne straf verdiend te hebben, doch dat alleen radja Penatap Alam als oorzaak van het kwaad moest worden beschouwd, en verzoekende hunne doessons op de oude plaats weder te mogen opbouwen.

Hoewel zij schuldig waren aan verzet, vermeende de adsistent-resident hun de gevraagde vergiffenis te moeten verleenen, en schonk die onder verpligting dat een zestal personen uit de oudsten der doesson Arang Sapat zou gekozen worden, om naar Benkoelen te komen en getuigen te zijn van de verpligtingen, die door den adsistent-resident aan den depattie van Arang Sapat zouden worden opgelegd. De bevolking werd een jaar vrijgesteld van de peper-aanplanting, ten einde de doessons weder te kunnen opbouwen, mits zij de bestaande en niet geheel vervallen tuinen in orde bragt en onderhield.

Den 21 ving de terugreis naar Benkoelen aan; te Ayer Priohan overnachtende, ontving men het berigt dat de onruststoker radhen Penatap Alem gedood was met vijf of zes zijner aanhangers, in een gevecht tegen zekeren Iman Mertela (een zendeling van den adsistent-resident), met tien volgelingen, van geweer en lans voorzien.

Den 24sten te Benkoelen terugkomende, bevestigde zich het berigt van den dood van Penatap Alem, daar een hoofd en regterhand waren aangebragt, wier identiteit bewezen werd, en die, tot afschrik van anderen, met gepast opschrift in eene kooi werden ten toon gesteld.

Wijders bleek het ook, dat die Penatap Alam geen ander was dan een in 1843 tot kettingarbeid en bannissement veroordeeld persoon, genaamd Soerat, wien strafplaats te Benkoelen was aangewezen, en die van daar in Oktober 1846 was ontvlugt.

De rust te Benkoelen was volgens deze berigten geheel hersteld, en alles tot de vorige orde terbggekeerd.”

De *Javasche Courant* van den 31 Augustus jl. behelst ter dezer zake nog het volgende:

»Ten vervolge der in ons nommer van 24 Augustus vervatte mededeelingen betrekkelijk de gebeurtenissen te Benkoelen, kunnen wij nog melden, dat door de oudsten der doessoen Arang Sapat voldaan is aan de voorwaarde, waarop de adsistent resident vergiffenis voor hen en voor den gevangen genomen depattie had toegezegd, om namelijk een zestal personen uit de oudsten te verkiezen, die met den kalippa depattie Intan naar Benkoelen zouden komen, ten einde getuigen te zijn van de verpligting, die den depattie van Arang Sapat zou worden opgelegd.

Na plegtig beloofd te hebben om voortaan geene onruststokers in zijne doessoen toe te laten, en tot instandhouding der rust naar best vermogen mede te werken, is de depattie van Arang Sapat, met zijnen in der tijd gevangen genomen jongeren broeder, op vrije voeten gesteld.

Eenige dagen daarna kwamen mede te Benkoelen de oudsten der doessoens Lamban en Kaijoe Harang vergiffenis smeeken, zoowel voor de geheele bevolking als voor de gevangene depatties dier doessoens en voor Bandariepan.

De overtuiging die de adsistent-resident verkregen had, dat sommige hoofden en de bevolking minder uit kwaad opzet dan wel uit vrees verkeerd gehandeld hadden, deed hem besluiten ook aan dien wensch gehoor te geven, en na eene ernstige toespraak werden ook de gevangenen ontslagen; echter niet dan nadat het verzoek daartoe ook door hen persoonlijk was gedaan en zij plegtig verzekerd hadden zich in het vervolg goed te zullen gedragen.”

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van N. N.	*f* 2.50
vorige opgave »	1059.47½
zamen	*f* 1061.97½

Bij de centrale cholera-kommissie zijn op den 5 November aangegeven *geene*.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 5 November aangegeven 2 cholera-lijders, hersteld 1, overleden 2.

Van den 2den tot en met 4den dezer, zijn te Gouda door de cholera aangetast 4 personen, overleden 4, hersteld *geen*, in behandeling gebleven 13.

Tot den 5den dezer zijn te Groningen geene nieuwe gevallen bijgekomen; van de 5, vermelde lijders, waren er 3 in één huisgezin; 2 liepen doodelijk af.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Nov. Nog altijd blijven de oorlogsgeruchten aanhouden, doch hoe meer zij verspreid worden in hunne bijzonderheden des te vaster vestigt zich de hoop op het behoud van den vrede.

Men meent stellig te weten dat ook aan den Aziatischen kant de vijandelijkheden zijn begonnen.

Omtrent hetgeen aan den oever van den Donau is geschied, zijn de tijdingen nog steeds vol onzekerheid en verwarring. Het berigt dat het Bezetten van Klein-Wallachije door de Turken geschied zou zijn heeft ...

stemming van Vorst Gortschakoff, wordt uit Engeland naar aanleiding van brieven uit Bucharest tegengesproken. De bevelhebber der Russische krijgsmagt zou — dus willen die brieven — bij het vernemen van den togt der Turken over den Donau, al de steden van de vorstendommen in staat van beleg verklaard en de krijgswet hebben afgekondigd.

Het schijnt echter zeker te zijn, dat Vorst Gortschakoff, die zijne troepen op Bucharest had doen terugtrekken, bij het vernemen der inbezitneming van Kalafat, tot het plegen van vijandelijkheden is overgegaan. Volgens sommigen zouden de Turken, reeds op weg naar de hoofdstad van Klein-Wallachije, toen zij op het punt stonden omsingeld te worden door de Russen, in allerijl naar Kalafat zijn teruggetrokken; doch daarna een nieuwen aanval beproevende, zouden zij eenig voordeel behaald hebben.

Volgens opgave van de *Siècle* zijn er slechts 12,000 man in Kalafat bijeen en was er den 4 dezer nog niets belangrijks tusschen de beide legerkorpsen voorgevallen.

— De groothertog van Toskane is, vergezeld van den erfprins, te Napels aangekomen.

— In de *Patrie* leest men:

„Frankrijk heeft, sedert den aanvang der Oostersche questie, op de voldoendste wijze getoond, dat het den vrede wilde. Meer dan ooit blijft het volharden bij deze voor de Europeesche belangen zoo onschatbare politiek, maar het wil geen onzekeren vrede, die aan Rusland veroorloven zou om bij de eerste gelegenheid de beste zijn eerzuchtige pogingen weder te beginnen, en de wereld te beroeren door op nieuw zich meester te maken van het grondgebied van eene verbondene mogendheid, dat het gaarne zou willen *supprimeren*, om ons te bedienen van eene geliefkoosde uitdrukking, door een van Ruslands invloedrijkste staatsmannen gebezigd.

De Westersche mogendheden die niet alle hare vermogens zich hebben toegewijd aan de kunsten des vredes, als zijnde het element dat de volken alleen heil kan verschaffen, kunnen niet toelaten dat eene natie, welke op aarde niet meer regten heeft dan zij, en die aan de menschheid minder diensten bewijst, zonder ophouden alle andere natiën verontrust en moedwillig het evenwigt van Europa verbreekt enkel om te voldoen aan hare eerzucht en trots.

— In den *Constitutionnel* leest men:

(„De admiraal Bruat heeft het bevel over het te Brest vereenigde eskader aanvaard, met eene proklamatie waarin hij aan de officieren en zeelieden de volgende opwekking rigt: „Wij behooren met alle kracht te streven naar de ontwikkeling van dit nieuwe element onzer magt en grootheid ter zee. In de moeijelijke omstandigheden die zich zullen kunnen voordoen, zal ik aan uw hoofd staan; houdt u gereed om u rondom de vlag van uwen admiraal te scharen.""

„De admiraal Bruat is het, die uit den kerker waarin hij door den Dey van Algiers opgesloten was, aan het Fransche gouvernement met eigen levensgevaar het landingsplan heeft doen toekomen, hetwelk aan ons leger den weg heeft gewezen om den voet op Afrika's kust te zetten. Hij heeft de moeijelijke en teedere aangelegenheid van Otaheite tot een voor Frankrijk roemvol eind gebragt. Hij heeft te Toulon den openbaren vrede hersteld, die door de woelingen van de voorstanders der regeringloosheid gestoord was. Hij heeft onze West-Indische kolonien voor dreigende onheilen behoed. Onder zulk eenen opperbevelhebber, bijgestaan door een ondervlootvoogd als de vice-admiraal Charner, zal onze zeemagt wonderen doen, wanneer hare dienst gevorderd mogt worden. Er heerscht dan ook een groote geestdrift aan boord onzer schepen, die alleen geëvenaard wordt door het blind vertrouwen van allen op den man die aan hun hoofd staat.

„Te Toulon is bevel ontvangen om een stoomfregat te bouwen van den eersten rang en van groote snelheid, hetwelk den naam zal voeren van *Keizerin Eugenia*. Dit fregat zal een stoomtuig van 800 paardekrachten voeren, en tot modell dienen voor verscheidene andere fregatten van dezelfde grootte, die te Brest, Lorient en Cherbourg zullen gebouwd worden. Men verzekert insgelijks dat nevens hetzelve te Toulon een nieuw fregat zal worden op stapel gezet, hetwelk *la Foudre* zal heeten."

— De correspondent te Konstantinopel van het *Journal des Débats* meldt een aantal bijzonderheden betreffende een feit, dat aldaar eenige sensatie verwekt heeft: In een gewonen tijd zou het slechts eene dier misdaden zijn, zoo als er helaas! overal bedreven worden; doch heden ten dage kan het de bron eens van staatkundige moeijelijkheden worden. De zaak is de volgende: Te Trebizonde maakten twee personen, een Griek, doch Russisch onderdaan, en Catinaki genaamd, en agent en deelgenoot van het huis Stellanti & Co. te Konstantinopel, en een Turk, Mustapha-Aga, het hof aan eene en dezelfde Turksche vrouw. Deze had een zeer natuurlijke voorkeur voor haar geloofsgenoot, maar de Griek was rijk en verliefd, en door middel van geld verkreeg hij van zijn medeminnaar, dat deze zijne betrekkingen met de dame zou staken. Het schijnt, dat de Turk het geld ontving, doch zijne belofte niet hield, en toen de zaak ter oore van Catinaki kwam, zon hij op wraak. Dientengevolge vroeg hij op zekeren dag Mustapha-Aga ten eten, die, niets kwaads vermoedende, de uitnoodiging aannam. Sedert was de Turk verdwenen. Daarop ontstond eene groote beweging onder de Turksche bevolking, die den Griek van moord beschuldigde en wraak eischte. Catinaki, zich bedreigd ziende, zocht de wijk bij den Griekschen konsul, beweerende, dat hij onschuldig was, dat het een tegen hem gesmeed opzet was en dat de Turk vrijwillig Trebizonde verlaten had, aan zijne vrienden den last achterlatende om het gerucht te verspreiden, dat hij vermoord was. In den eersten oogenblik weigerde de konsul Catinaki uit te leveren en diens land- en geloofsgenooten hielden stoutmoedig staande, dat hij het slagtoffer was eener zamenspanning. Doch de feiten logenstraften weldra deze bewering.

De gouverneur der stad, vernomen hebbende dat twee andere personen den door Catinaki gegeven maaltijd hadden bijgewoond, liet dezen in hechtenis nemen, en vernam van hen eenige ophelderingen. Zij moeten verklaard hebben, dat Mustapha-Aga, gedurende den maaltijd door Catinaki met een pistoolschot vermoord werd, dat deze geholpen door zijne medepligtigen het lijk in stukken gesneden had, en dat hij vervolgens, na het in een kist geborgen te hebben, het des avonds zelf in zee geworpen had. Deze gewigtige, bezwarende bekentenissen zijn bevestigd door den man, die zijn vaartuig verhuurd heeft tot het vervoeren van de kist in zee. Toen een ender bekend was geworden, werd de bevolking woedend en bedreigde het huis van den Griekschen konsul, die zich alsnu genoodzaakt zag Catinaki in handen van den gouverneur over te leveren.

MADRID, 31 Oktober. De heer Mendizabal ligt gevaarlijk ziek.

— De maarschalk Narvaez is den eersten November in Spanje teruggekeerd.

ENGELAND.

LONDEN, 6 November. De *Times* behelst de volgende dépêches uit Weenen, dd. 4 November:

Een corps van 2000 Turken is voor Giurgevo verschenen en heeft in de stad gevuurd.

In een gevecht in de nabijheid van Dam vielen vele dooden, zoowel Russen als Turken. De Turken zijn echter naar de rivier teruggetrokken, alwaar zij door de Russen achtervolgd werden.

Te Kalafat vallen dagelijks schermutselingen voor.

De Turken eerbiedigen vreemd eigendom onder Oostenrijksche vlag.

Het Turksche korps, dat den Donau gepasseerd was nabij Kalafat, is geslagen geworden.

Een depêche uit Konstantinopel van den 24sten dezer waarin van de tegenwoordigheid van de vloot te Lampsaki gewaagd wordt, bevestigt ook, dat Fransche officieren te Konstantinopel waren aangekomen, en dat almede eenige Britsche officieren Schumla verlaten hadden.

— Men leest in de *Times*: „De toestemming der Porte was reeds verkregen op eene nota die te St. Petersburg bezwaarlijk tegenstand kon ontmoet hebben, daar zij was opgesteld met volledige kennis van de door Keizer Nikolaas aan den dag gelegde inzigten. Hij had eerst te Olmütz en vervolgens meer in bijzonderheden door eene depêche van den Russischen rijkskanselier, de voorwaarden aangewezen waarin hij gezind was te treden; waren alzoo deze voorwaarden uitgedrukt in eenen vorm dien de Porte kon goedkeuren, dan scheen de hoofdzaak geschikt te zullen zijn. Het was om deze veelbelovende onderhandelingen te bevorderen, dat de termijn die in de voorwaardelijke oorlogsverklaring der Porte was gesteld, door den Sultan verlengd werd. Het bevel daartoe is waarschijnlijk te laat gekomen, en de vijandelijkheden zijn aangevangen. Doch het feit dat de onderhandelingen na al het voorgevallene zoo ver gevorderd was, doet ons hopen dat het geschil nu nog voor eene vreedzame en spoedige vereffening vatbaar is."

Sedert Maandag is de rust niet weder te Wigan gestoord geworden, hoewel men algemeen voor verdere ongeregeldheden vreesde, te meer, daar van den kant der werklieden bedreigingen zijn gedaan, om de werkplaatsen in brand te steken. Zij zijn thans ten uiterste gebragt. Hunne ellende is ten top, en zij kunnen het niet langer zonder arbeid uithouden. Een aantal hunner hebben reeds al bedelende langs de straten geloopen, envoor een gering daggeld eenig ander werk verrigt. Een 80tal konstabels bevinden zich thans te Wigan, die gewapend met mesten de stad doorkruisen.

— De moeijelijkheden en misbruiken voorgekomen bij het huren en overvoeren van vrije arbeiders uit China naar de Britsche kolonien zoo noodigen toevoer van arbeidende handen belemmeren, hebben aanleiding gegeven tot een parlementair onderzoek. Het rapport dezer enquête is thans openbaar gemaakt. Het zegt dat de productie van den bodem in West-Indie en in het noorden van Zuid-Amerika onberekenbaar zou toenemen, wanneer hij bewerkt werd door lieden als de Chinezen, matig, schrander, ondernemend, met weinig tevreden maar hartstogtelijk belust op winst, en gewend om blootshoofds te arbeiden wanneer de thermometer in de schaduw op 100 staat. De verhuizing van Chinezen naar de West-Indische eilanden en Demerary is reeds op eene kleine schaal begonnen. Als voorbeeld van hetgeen de onderneming dier verhuizing zou kunnen uitwerken, wordt gewezen op het eiland Formosa, alwaar thans omstreeks drie millioen Chinezen eene overgroote hoeveelheid suiker, rijst, hennip en indigo telen. Een bijna even groot aantal Chinezen is verstrooid door Annam, Siam en de omstreken van Singapore, alwaar zij de voornaamste landbouwers, neringdoenden, mijnwerkers en ambachtslieden zijn.

Voor de katoenteelt, en inzonderheid voor het sorteren der katoen, zijn zij bij uitstek geschikt. Als hoedanigheden die hen gemakkelijk te besturen maken, worden genoemd hunne behendigheid van onderlinge aansluiting en hun eerbied voor hooger gezag. Terwijl de verhuizing van Chinezen naar West-Indie nog pas aangevangen is, zijn er in Australie zoo weinig dat de verhuizing derwaarts nauwlijks gezegd kan worden begonnen te zijn. De voor Sydney gehuurde Chinezen hebben zich meestal voor vijf jaren verbonden; het loon is bepaald op 24 dollars in de maand, benevens het noodige levensonderhoud, waarvoor elke week minstens tien pond vleesch en tien pond tarwe, benevens een vierde van een pond thee moet verstrekt worden.

De grootste hinderpaal die de verhuizing der Chinezen minder talrijk en voordeelig maakt is, volgens het rapport, de schier onoverkomelijke tegenzin der Chinesche vrouwen tegen het verlaten van haar vaderland. Het gevolg is dat de Chinesche arbeider, wanneer hij eenig vermogen verworven heeft, naar zijn land wenscht terug te keeren. Het rapport raadt aan, den terugkeer gemakkelijk te maken voor degenen die zich goed gedragen hebben, ten einde de beste klasse van arbeiders uit te lokken om over te komen en met hunne meeste vlijt de welvaart der kolonien, te gelijk met hunne eigene, te bevorderen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 4 November. De tijdingen omtrent den Caucasus bevestigen zich. De Circassiers hebben de Russen aangevallen van twee kanten, ten westen en ten oosten. Prins Woronzoff is genoodzaakt geweest de troepen te hulp te roepen gekampeerd op de Turksche grenzen. Sebastopol is van de landzijde verdedigd door 20 à 25,000 man. Volgens tijdingen te Konstantinopel ontvangen zouden dertig duizend Russen op marsch van Daghestan naar de Turksche grenzen, onverwacht zijn aangevallen in de engten van Lakortola en verslagen.

— In onderscheidene bladen was gemeld dat de Albaniers weigerden hun Contigent naar het Turksche leger te zenden.

Zulks is geheel bezijden de waarheid. Albanje is een der belangrijkste gewesten van Europeesch Turkije, en op dit oogenblik met hart en ziel de zaak des Sultans toegedaan, zoodat er op de aanvrage van den Divan bereids 12,000 man ter beschikking van het leger zijn gesteld.

— De graaf van Chambord maakt zich gereed om zijn winterverblijf te Venetie te betrekken. Men wil dat de graaf zeer omzigtig is met het spreken over de staatkunde en bijzonder zich weinig uitlaat over de verwikkelingen in het Oosten. Aan een jong Fransch edelman van zijn gevolg, die den wensch geuit had om in de gelederen van den Sultan dienst te nemen, moet door den graaf geantwoord zijn, „dat het niet paste dat een goedgeloovig christen, zich schaarde onder de vanen van de halve maan.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 November.

ONDERTROUWD (3 Nov.): J. Saruco met W. L. H. Bönnink.

BEVALLEN (4 Nov.): S. A. D. Fock, geb. de Kock, D. — N. Praeger, geb. Blog, D.

OVERLEDEN (5 Nov.): H. Hotz, 25 j.

HANDELSBERIGTEN.

DELFT, 5 Nov. De prijzen der Kaas zijn heden geweest ƒ16 à 18,50 de 100 Ned. ℔ en werden verkocht 21 stapel of 5263 Ned. ℔.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 7 Nov. Tarwe. Poolsche prijshoudend, Roode bij partij iets hooger, verkocht: 130 ℔ h. Poolsche ƒ 465, ƒ 470; 129 ℔ dito ƒ 465; 128 ℔ dito ƒ 458; 130 ℔ Rostocker ƒ 465; 132 ℔ roode Silesische ƒ 475; 132 ℔ r. Koningsb. ƒ 475.

Rogge tot vorige prijzen met meer handel: 123 ℔ Pruiss. ƒ 291; 124 ℔ Donau ƒ 296; 120 ℔ dito ƒ 282; 121 ℔ Odessa ƒ 285½ ƒ 283; 112 ℔ Geld. ƒ 273.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit iets aangenamer: 120, 122 ℔ Amersf. ƒ 254, ƒ 260; 121 ℔ Nijkerker ƒ 257; 122 ℔ Vriesche ƒ 257; 117, 120 ℔ Inl. Veen ƒ 231, 240; 119 ℔ j. Holst. ƒ 228.

Op 9 vaten Olie in April ek. 71; Nov. 68½ £. *Lijnzaad* een doen; 122 ℞ Odessa *f* 322½; 108/9 ℞ Calcutta *f* 320. *Raapolie* op 6/w. *f* 37⅜, Vliegend *f* 36½; 1° Mei ek. *f* 39; Dec. *f* 36½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 29½; Vliegend *f* 28½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38¾; Vliegend *f* 37.

LONDEN, 4 Nov. SUIKER. *Ruw.* Vreemde soorten zijn meer voor uitvoer gevraagd, waardoor men de volle prijzen heeft bedongen. — *Geraffineerd* Hollandsche Crushed met beperkten vraag, ofschoon niet lager.

KOFFIJ. *Ceylon Plantage* met eenige zaken tot de volle prijzen: *Native* bedingt 45 a 45 s. 6 d. voor goed ordinair.

RIJST. Oostindische soorten blijven prijshoudend. Voor *Aracan* wordt 13 s. 3 d. a 13 s. 6 d. geboden.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat* goed gevraagd tot vaste prijzen. *Foelij* gezocht. *Nagelen* met weinig zaken.

FRUITEN. *Krenten*, in goede kwaliteit prijshoudend. — Van rood *Smirna* is eene partij tot 44 s. op spekulatie gekocht; zwarte 38 à 45 s. na kwaliteit. — *Smirna Vijgen* 60 a 90 s.

TALK lager, Petersburger 56 a 56 s. 6 d.

GRANEN. De markt was over het algemeen zeer kalm, terwijl de aanvoeren van het buitenland de vraag overtreffen. De prijzen houden zich nog al staande.

BOTER. Vreemde soorten zonder prijsverhooging, goed gevraagd, Vriessche fijne 100 a 102 s., mindere 90 a 96 s., Zwolsche 94 a 96 s. — KAAS. Met mindere zaken tot onveranderde prijzen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	5 NOV. 4½ u. gebl.	7 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERLAND, Werkel. Sch. à	2½	61 11/16	61⅞	61 11/16	
Dito Dito	3	74⅛	74⅜	75	75
Dito Dito	4	93¼	93½	93 11/16	93 11/16
O. I. Leening 1844	4	93¼	93½		
Amortis. Syndic.	3½	92¼	93 3/16		
Handel-Maatschappij	4½		125		
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligation					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		50½	50⅜		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE, Nieuwe	1	21 9/16	21⅝	21 11/16	
Dito	3	45	44⅞	45	
Dito Binnenl. à 6/m.		40 7/16	40⅜	40 11/16	
Coup. Bewijzen		5 1/16	5¼	5⅛	
Amortisable Schuld		4⅞	4 13/16	5	
PORTUGAL te Londen	5	37½	87½	37⅝	
Dito uitgestelde					
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104¼	104¼	104⅜	
Dito Dito 1828 en 1829		103¼	103¼	103⅜	
Cert. bij d° 1831 en 1833		94¼	94¾		
Dito	4½		96¼	96⅜	
Dito bij *Hope*	4	89⅛	89¼	89⅜	
Dito bij *Stieglitz en C°*		88¾	88⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		70½		
Cert. van dito		70¾	70¼		
POLEN, Certifikaten	4	82¾	82¼		
Dito Aand. à fl. 500		159			
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5	76⅞	76⅞	77½	
Dito 1852			39¾	39 11/16	
Dito 1847	2½	39⅝	39¼	39 4/16	
Dito 1851	2½	39⅝			
Dito 1849	5	90⅞	90⅝	91¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°*					
Dito	4				
Letter B	5	90⅜	90⅝	90¾	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito à 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5				
BRAZILIE te Londen 1824	5	95⅝	95¼		
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½	70	70⅛	70½	
MEXICO Nieuwe	3	24 11/16	24⅝		
VENEZUELA à £ 100	3½		32¾		
GRENADA à £ 100	2		19 9/16	19⅝	
Dito Uitgestelde		8¼	8 1/16	8 5/16	
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 24¼, ⅛; Louisiana 5 pCt. 99¼.

Bij zeer geanimeerden omzet in de hoofdsoorten, zoo van Holl. als vreemde fondsen, was onze fondsenmarkt heden over het algemeen willig gestemd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 4 pCt. Diskonto 2½ pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55¾	Livorno	2/m.	*f* 89
»	zigt	» 56¼	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 30¾
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,57½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,70
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam		½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Nov. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840/1842 4½ pc. —; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21¾; Binnenl. 3 pc. 40 9/16; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 80⅝.

PARIJS, 5 Nov. Fransche 3 pc. 73,85; id. 4½ pc. 99,80; Bank-Aktien 2800,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 21¼; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 40½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 94; Rusland 4½ pc. 96; Metall. 5 pc. —.

MADRID, 2 Nov. Spanje 3 pc. 40⅜; 1—3 pc. 21⅝; Cert. Coup. 3½; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 5 Nov. Cons. kont. 94¾ a 95; op tijd 94¾ a 95; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 — a —; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5⅛ a 5⅝; Gren. 20½ a 21; Uitgest. 8 a 8½; Mexiko Nieuwe 26 a 26¼; Peru 4½ pc. N. 71 a 73; Uitgest. 50 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 111 a 113; (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. — a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21⅝ a 21⅞; 3 pc. 44½ a 45; Coup. cert. 5 a 5½; Passive 4⅝ a 4⅞; Holl. 2½ pc. 63 a 63½; id. 4 pc. 94¼ a 94¾; Venez. 31 a 33; Uitg. 12 a 14; Wissel op Amst. *f* 11.15½; 3/m. 11.17; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 5 Nov. Met. 5 pc. 92¼; Bank-Aktien 1297; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.09, Zilver 13¼.

BERLIJN, 5 Nov. Pruissen 3½ pc. 91½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 92; Pools. 4 pc. 85¼; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. 80¼; Amsterdam zigt 141¼, id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 5 Nov. Brasil. Cert. 101; Den. 3 pc. 78½; 5 pc. 97½; Oostenrijk Met. 5 pc. 80; Spanje 1—3 pc. 20¾; Binnenl. 3 pCt. 37¾; Mexiko 18¼.

FRANKFORT, 5 Nov. Met. 5 pc. 79¼; A. 5 pc. 79⅜; 1852 5 pc. 79¼; 2½ pc. 41; Bank-Aktien 1342; Badensche Loten fl. 50, 63¼; id. fl. 35, 39¼; Darmst. Loten fl. 50 100¼; id. fl. 25 30¾; Nassausche fl. 25, 28¼; Sardinische 41¼; Holl. 2½ pc. 60¾; id. 4 pc. 92¾; Spanje 1—3 pc. 21⅛; Binnenl. 40¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 5 Nov. V. Rizzo, Nicolo, Triest. - H. T. Zeijlstra, de Komeet, Genua. - C. E. Lindberg, Elise, Cadix.

HELVOET, 6 Nov. K. K. Hagendoorn, Cornelia Catharina, Malta.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt Ouwehand, van Hartlepool te St. Thomas aangekomen rapporteert gepraaid te hebben:

Den 6 Okt. op 19° 10' N. Br., 58° 40' W. L.: Phoenix, kapt. de Boer, van Suriname n. Amst.

Den 13den Augustus op 28° Z. Br., 22° W. L. Telegraph, kapt. Roufs, v. Amsterdam n. Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 November in lading naar:

Keulen	J. Noll, Catharina.
»	H. Willemse, Colnn N°. 20.
Frankf., Coblentz en *Manheim*	F. W. Timmerman, Frankf. N°. 2.
Heilbron	C. Heuss, Hoffnung.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron	Ant. Fritz, Christina.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Weesel	A. Balk, Alma.
Dusseldorp & Neus	H. Meeuwsen, Niederrein N°. 5.
Manheim	P. Fuikes, Jonge Wilhelm.
Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.

ADVERTENTIEN.

Kiesdistrikt Haarlem.

De strijd over personen is voor den uitslag der stemming geëindigd, en heeft bewezen dat in den regel een Catholiek op de stemmen van On-Catholijken niet behoeft te rekenenen.

Men beschouwe de verkiezing onbevooroordeeld, en men zal komen tot de levendige overtuiging, dat er wel liberalen in de theorie zijn, maar dat zij in de praktijk schaarsch zijn.

In 1852 hadden 224 Kiezers goedgevonden den Heer VAN BERKEL hunne stem te geven. Doch met de keuze (na de april-beroering) vereenigden zij zich deels op den Heer VAN VOORST, deels op den Heer VAN BOSSE en niet één noemde den Heer VAN BERKEL.

Nu, bij de *vrije keus*, meenden die Kiezers in hun regt te zijn hunnen Candidaat te stellen, te meer daar in de Kiezersvereeniging *de Eendragt* niet een Candidaat de volstrekte meerderheid kon verwerven. De Heeren VAN ZUYLEN, DULLERT, METMAN, VAN DER LINDEN werden achtereenvolgend afgestemd.

Had nu de liberale vereeniging, den toestand van het distrikt kennende, niet een schoon voorbeeld van liberaliteit gegeven, indien zij dien zoogenoemden *Roomschen* Candidaat eens gesteld had? Voorzeker, doch men is om zulke wonderen te verrigten in ons land nog niet op de hoogte. Een liberaal Kieskomité zoude een Roomsch-Catholijke als Candidaat voorstellen, dat er nimmer aan dacht om slechts één voor de Provinciale Staten te benoemen!

Daarom in de volgende week werd de Heer HEEMSKERK als Candidaat geproklameerd, en om te zorgen dat de candidature van den Heer VAN BERKEL in het minst niet zoude slagen, vond het Kieskollegie van de Heeren ENSCHEDÉ c. s. goed geen Candidaat te stellen.

En nu eene gemoedelijke vraag. Verschillen de liberalen te 's Hage en elders van die te Haarlem? Wij zijn dan in de verkiezingen meer vreemdeling dan de *Echo Universel*, want, zoover onze wetenschap strekt, is het ons nog nooit voorgekomen, dat daar, waar de Catholijken de minderheid zijn, men een Catholijk als lid der Tweede Kamer benoemd heeft.

Zijn dan die Catholijken *zoo onbekend, zoo onbekwaam?* Voorzeker; want, door die stelselmatige uitsluiting, hebben zij den Lande nooit bewijzen hunner *verdiensten* en *ondervinding* kunnen geven.

In het bijzondere leven mogen zij bekend staan, als mannen van kracht, van werkzaamheid en van waren vooruitgang. Zij mogen in de plaatsen hunner inwoning getoond hebben, het heil des volks te begrijpen, en daar aan mede te werken. Zij mogen in hun distrikt bewijzen geleverd hebben, hoe zij ware vrijzinnigheid verstaan en bevorderen: dit alles doet niets ter zake. Zij zijn mannen zonder *verdiensten*, zonder *ondervinding.* En de Cath. Kiezers moeten hunne stemmen vereenigen op den Candidaat der liberale partij; want, aan dezen zijn de Catholijken hunne emancipatie verschuldigd?? Zoude het ons niet gemakkelijk zijn, te bewijzen, dat de Catholijken de liberalen op het hoogste standpunt van bekendheid en ondervinding gesteld hebben?

Wanneer zal de dag aanbreken, dat in der daad de Catholijk in het land zijner vaderen, beschouwd en behandeld zal worden, niet als vreemdeling maar als Nederlander, bekwaam tot het vervullen van ambten en bedieningen, opdat hij in het openbaar, als in het bijzonder leven, toone te bezitten: *Verdienste en Ondervinding?*

(3425) EENIGE KIEZERS.

Een Kweekeling,

bezittende DEN DERDEN ONDERWIJZERS-RANG, wenscht als **ONDERMEESTER** geplaatst te worden op eene R. C. SCHOOL, waar hij tevens gelegenheid vindt zich verder te bekwamen. Adres onder letter Q. aan het Bureau dezer Courant. (3422)

Eene R. K. Dienstbode

van middelbare jaren, zag zich gaarne als zoodanig geplaatst, bij een R. K. Pastoor, zijnde zoowel voor het Kerk als Huiswerk bekwaam, daar zij een geruimen tijd in zoodanige betrekking is werkzaam geweest, kunnende ook tevens de beste getuigenis produceeren. Hierop reflecteerende gelieve zich met *franco* brieven onder Lr. C. te adresseren, bij den Boekh. C. P. HANSBERGEN, Frankenstraat te Haarlem. (3427)

Het Verkoophuis

heeft een partij **PENDULES** voor vreemde rekening te realiseren en biedt ze tot verminderde prijzen aan. Het zijn vergulde Middenstukken met wit Marmer versierd en bronzen Beelden, Voetstuk en Stolp, heel lieve Pendules, waarvan de prijzen met 13 Gulden beginnen en tot 24 en 36 klimmen.

EBBENHOUTEN PENDULES, massief en ernst van vorm, met gouden biesjes, effen en geornéerd.

Een paar vriendelijke kleine **PORSELEINEN PENDULES** voor 25 of 26 Gulden.

MUUR- of WANDPENDULES van 14, 18, 20 Gulden en een van 64 Gulden zeer rijk en mooi.

GROOTE PENDULES onder Stolps, waarbij, 75 duim hoog bij 60 duim breed, rijk vergulde, zware, grootsche en met smaak te zamen gestelde Middenstukken met wit of zwart Marmer gereleveerd, waarop versieringen aangebragt zijn, bekoorlijke Groepen en Beelden van echt bronze en kunstgeregte teekening, voor 50, 60, 70 tot 180 Gulden

PENDULES zonder **STOLP**, zwart Marmer, volle strenge vorm, met overeenkomstige bronzen versieringen, porseleinen Cadrans en zwarte Cadrans met gouden Uurcijfers, 120 of 150 fl.

KLOKJES en **KLEINE PENDULES** onder Stolp, in zilver en goud, van 1.75 tot 5 Gulden. (3428)

(3424) De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij hem te bekomen zijn:

Brusselsche Oblique 7 Octaaf 3 snarige

BUFFET-PIANO'S,

van den besten Caliber, die aan toon en soliditeit niets te wenschen overlaten, en waar voor twee jaren gegarandeerd wordt.

A. SOMERS, *Organist.*
Groote Markt te Rozendaal, Prov. Noord-Brabant.

Berigt aan den Boekhandel.

C. L. VAN LANGENHUYSEN verzoekt Heeren Boekhandelaren welke nog niet hebben opgegeven het getal exemplaren dat zij verkiezen te ontvangen van den **VOLKS-ALMANAK, voor NEDERLANDSCHE KATHOLIEKEN**, voor het jaar 1855, door de Heeren ALBERDINGK THIJM en VAN NOUHUYS, zulks spoedig te doen, ten einde ze dadelijk bij uitkomst te kunnen ontvangen.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.